

AIKA: Keskiviikko 29.1.2025 klo 10.00

PAIKKA: Kokouskeskus Tampella, kh. Valimo, Kelloportinkatu 1 B

Kokouksen jälkeen lounasmahdollisuus ravintola Tampellassa klo 12.00.

Osallistujat:

jäsenet:

Kummola Kalervo, pj.
Kouhia Raimo, 1. vpj.
Kolehmainen Toni, 2. vpj
Dündar-Järvinen Aila
Helimo Matti
Nyman Anne
Pispala Kristiina
Porttikivi Ilkka
Raevaara Arne
Repo Sirpa
Rokosa Inna
Viljanen Jussi
Österberg Pauliina

varajäsenet:

Järvenpää Elina
Mari Orell
Leppänen Aki
Markkanen Jouni
Järvisalo Vilma
Tuominen Jari
Salo Tanja
Hiitti Antti
Kaleva Lassi
Virkkunen Katri
Liimola Anne
Koppanen Matti
Päivänen Maria

Muut osallistujat:

Nurminen Päivi
Palosaari Saija
Yli-Rajala Juha
Lehrbäck Minna

seutujohtaja, esittelijä, TKS
hallintopäällikkö, sihteeri, TKS
kuntajohtajakokouksen pj., Tampere
seutuassistentti/tiedottaja, TKS

Kutsuttu kokoukseen:

Kuusela Kaisu
Välimäki Jussi
Lippo Antti
Nordling Merja

seutusuunnittelupäällikkö, TKS, 6-7 §
tietotuotantopäällikkö, TKS, 6 §
kehittämispäällikkö, TKS, 7-8 §
hyvinvointipäällikkö, TKS, 9-10 §

Kalervo Kummola
puheenjohtaja

Saija Palosaari
sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Paikka ja aika

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä ____/____2025

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Jussi Viljanen

Pöytäkirja yleisesti nähtävänä

Paikka ja aika

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän toimisto

____/____2025

Todistaa

Saija Palosaari

Käsiteltävät asiat:

1 § KOKOUKSEN AVAUS	4
2 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS	4
3 § PÖYTÄKIRJANTARKASTAJAN VALINTA	5
4 § TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN	6
5 § TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT	7
6 § KAUPUNKISEUDUN KESKUSTABAROMETRI	8
7 § ENERGIAN TILANNEKUVA, LÄHETEKESKUSTELU	10
8 § KESTÄVÄN SIIRTYMÄN GREEN DEAL, SEUDULLISEN VALMISTELUN LOPETTAMINEN	14
9 § SIVISTYSTOIMIALAN PALVELUJEN KEHITTÄMISEN TIEKARTAT	16
10 § OPISKELUHUOLLON YHTEISTYÖN KEHITTÄMINEN PIRHAN JA KUNTIEN VÄLILLÄ	22
11 § SEUTUHALLITUKSEN VARSINAISEN JÄSENYYDEN PÄÄTTYMINEN	25
12 § TAMPEREEN KAUPUNKISEUDUN KUNTAYHTYMÄN SEUTUHALLITUKSEN JÄSENTEN JA VARAJÄSENTEN VAALI	26
13 § YHTYMÄKOKOUKSEN KOOLLE KUTSUMINEN	27
14 § SEUTUJOHTAJAN PÄÄTÖSPÖYTÄKIRJAT	28
15 § SEURAAVAT KOKOUKSET	29
16 § MUUT ASIAT	29
17 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN	29

1 § KOKOUKSEN AVAUS

10.00

Puheenjohtaja avaa kokouksen.

2 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

10.00-10.15

Seutuhallitus 29.1.2025

Päätösehdotus.

Puheenjohtaja Kummola:

Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi.

Todetaan kokous päätösvaltaiseksi.

Päätös.

Perustelut:

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsu on lähetettävä viimeistään 7 päivää ennen kokousta. Esityslista lähetetään mahdollisuuksien mukaan kokouskutsun yhteydessä. Kokouskutsu lähetetään toimielimen päättämällä tavalla jäsenille, henkilökohtaisille varajäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus ko. kokouksessa.

Seutuhallitus ja muut toimielimet ovat päätösvaltaisia, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Kokouksen esityslista on toimitettu sähköisesti 22.1.2025

3 § PÖYTÄKIRJANTARKASTAJAN VALINTA

10.00-10.15

Seutuhallitus 29.1.2025

Päätösehdotus.

Puheenjohtaja Kummola:

Pöytäkirjan tarkastusvuorossa on Jussi Viljanen.

Pöytäkirja tarkastetaan ja allekirjoitetaan sähköisessä allekirjoitusjärjestelmässä.

Päätös.

Perustelut:

Pöytäkirjan laatii puheenjohtajan johdolla pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Pöytäkirja pidetään nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Pöytäkirjantarkastaja on valittu aakkosjärjestyksessä seutuhallituksen varsinaisten jäsenten joukosta.

Kuntayhtymällä on käytössä sähköinen, vahvaan tunnistukseen perustuvan allekirjoituspalvelu, jolla pöytäkirjat tarkastetaan ja allekirjoitetaan.

4 § TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN

10.00-10.15

Esityslista on toimitettu sähköisesti 22.1.2025.

Päätösehdotus.

Seutuhallitus 29.1.2025

Puheenjohtaja Kummola:

Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös.

5 § TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT

10.00-10.15

Seutuhallituksen edellisen kokouksen 18.12.2024 toimeenpano

ASIA	TOIMEENPANO
Asumisen tilannekuva Tampereen kaupunkiseudulla	Tilannekuva hyödynnetään asumisen laatuohjelman valmistelussa.
Väestö 2040 -tulevaisuustarkastelu, tulosten esittely	Loppuraportti lähetetty jäsenkuntiin käsiteltäväksi ja hyödynnettäväksi. Hyödynnetään seutustrategian valmistelussa.
Liikenteenohjaus seudullisen pyöräliikenteen pääverkon kehittämisessä, loppuraportti	Loppuraportti lähetetty jäsenkuntiin käsiteltäväksi ja hyödynnettäväksi.
Seutujohtajan varahenkilö, johtavassa asemassa olevat viranhaltijat ja työntekijät, kuntayhtymän nimenkirjoitusoikeudet, kuntayhtymän tilinkäyttöoikeudet	Hallintopäällikkö Saija Palosaari on aloittanut 2.1.2025.
Kuntayhtymän hankintavaltuudet	Hankinnoissa noudatetaan kuntayhtymän hankintavaltuuksia.

Väestö- ja työllisyyskatsaukset joulukuulta 2024 toimitetaan niiden ilmestyttyä

Kuntajohtajakokouksen muistio 13.12.2024

Kuntajohtajakokouksen vuosikello keväälle 2025

Seutuhallitus 29.1.2025

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

merkitä asiat tiedoksi.

Päätös.

Lisätietoja.

Hallintopäällikkö Saija Palosaari
puh. 044 423 5389, saija.l.palosaari@tampereseutu.fi

6 § KAUPUNKISEUDUN KESKUSTABAROMETRI

10.15-10.40 (25 min)

Seutuhallitus 29.1.2025

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

hyväksyä Keskustabarometrin 2024.

Päätös.

Liitteet.

Keskustabarometri 2024 -raportti
Keskustojen kaupallisen elinvoiman selvitys 2024

Käsittelyvaiheet.

Maankäyttö ja asuminen työryhmä (MASTO) 13.11.2024, KJK
13.12.2024

Tiedoksi.

jäsenkunnat

Lisätietoja.

Hallintopäällikkö Saija Palosaari
puh. 044 423 5389, saija.l.palosaari@tampereenseutu.fi

Perustelut:

Seutusuunnittelupäällikkö Kuusela

Kaupunkiseudun keskustat on Rakennesuunnitelmassa 2040 + tunnistettu seudullisen kehittämisen painopisteeksi elinvoimavaikutuksensa vuoksi. Työväline niiden kehityksen seurantaan on keskustabarometri, jota on toistettu viiden vuoden välein (2012, 2019, 2024). Tällä kierroksella barometri laadittiin Rakennesuunnitelmassa vahvistetun keskustaverkon keskustoihin.

Barometri toteutettiin tilastotarkastelun, keskustojen kaupallisen elinvoiman selvityksen sekä asukaskyselyn kautta. Raportoinnissa on tuotu esiin keskustoissa tapahtunutta muutosta. Barometrin valmistelussa tuotettiin kaksi dokumenttia sekä paikkatietopohjainen seuranta-aineisto:

- Keskustabarometri 2024 -raportti
- Keskustojen kaupallisen elinvoiman selvitys 2024
- Keskustojen seuranta (PowerBI)

Barometrin laatimisesta ovat vastanneet Jussi Välimäki ja Kaisu Kuusela seutuyksiköstä. Barometria varten tilattiin selvitys keskustojen kaupallisesta elinvoimasta Voittajakaupungit Oy/ Martti Wilhelmsiltä. Keskustaryhmä on ohjannut työskentelyä.

Barometrin tulokset kuvaavat, että Tampereen kaupunkiseudun 19 keskustaa muodostavat monipuolisen ja vaihtelevan keskustojen verkoston. Vuoden 2024 barometrissa nousivat esiin seuraavat asiat:

- Keskustoja on kehitetty vahvasti asumisen paikkoina ja niiden väestömäärät ovat yleisesti ottaen kasvaneet. Väestönkasvu on myös monipuolistanut keskustojen väestöpohjaa.
- Useassa keskustassa työpaikkamäärät ovat kasvaneet. Määrät ovat kasvaneet etenkin informaatio- ja viestinnän ja terveys ja sosiaalipalvelujen aloilla. Kauppa on keskittynyt entistä voimakkaammin keskustaverkon suuriin kaupallisiin keskittymiin toimipaikkamäärien ja myös työpaikkamäärien osalta.
- Asukkaat odottavat keskustoilta paljon. Erityisesti kehyskuntien keskustat saivat vahvasta kehittämisestä huolimatta kritiikkiä muun muassa oleskelu- ja ajanviettopaikkojen niukkuudesta ja ympäristöjen houkuttelevuudesta. Tampereen keskustaan ja muihin suuriin keskustoihin oltiin verraten tyytyväisiä, joskin ne saivat palautetta ympäristön turvattomuudesta.

Keskustabarometria ohjannut seudullinen keskustaryhmä totesi suosituksenaan, että keskustat ovat kehittymässä tavoiteltuun suuntaan, mutta työ on vielä kesken. Tässä vaiheessa on tärkeää jatkaa valitulla linjalla keskustojen uudistamisessa ja toiminnallisessa monipuolistamisessa sekä jokaisen keskustan erityislaatuisuuden vahvistamisessa. Keskustoilla on vahva palvelutehtävä asukkaiden, yrittäjien ja matkailijoiden suuntaan. Tässä tehtävässä kaupunkiseudun kuntien keskustat eivät kilpaile keskenään, vaan tukevat ja täydentävät toisiaan verkostona.

Seutusuunnittelupäällikkö Kuusela ja seututietopäällikkö Välimäki esittelevät barometrin tulokset.

7 § ENERGIAN TILANNEKUVA, LÄHETEKESKUSTELU

10.40-11.05 (25 min)

Seutuhallitus 29.1.2025

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

käydä lähetekeskustelun energian tilannekuvan laatimisesta ja

ohjata sen valmistelua.

Päätös.

Liitteet:

Vihreän siirtymän ja energiamurroksen tilannekuva, Antti Lippo, TKS
Erilaiset energijärjestelmät ja maankäytön yhteensovittaminen, Pia
Hastio, Tampereen kaupunki

Käsittelyvaiheet.

Maankäyttö ja asuminen työryhmä (MASTO) 11.12.2024, KJK 17.1.2025
Kestävän siirtymän työryhmä (KESSI) 28.11.2024

Tiedoksi.

Lisätietoja.

Hallintopäällikkö Saija Palosaari
puh. 044 423 5389, saija.l.palosaari@tampereenseutu.fi

Perustelut:

Seutusuunnittelupäällikkö Kuusela

Maankäytön ja asumisen työryhmän (Maston) toiminnallinen tavoite 2025 on Energian tilannekuvan laadinta. Tavoite pohjaa maakunnassa ja seutuyhteistyössä aiemmin tehtyihin linjauksiin ja valmisteluun.

Rakennesuunnitelmassa 2040+ energian tilannekuvasta todetaan seuraavasti: "Energian merkitys vihreän siirtymän ajurina, elinkeinojen kehittämisessä sekä asukkaiden arjen valinnoissa korostuu. Toimiala uudistuu nopealla vauhdilla ja alueellisen omavaraisuuden kasvattamisesta käydään keskustelua. Tavoitteiden asettamista varten laaditaan energiasta seudullinen tilannekuva, jonka kautta asiaa edistetään jatkossa. Tilannekuvassa hyödynnetään Pirkanmaan energiastrategiaa."

Pirkanmaan energiastrategia valmistui vuonna 2023. Sen keskeisimmät tavoitteet ovat maakunnan johdattaminen hiilineutraaliuteen vuoteen 2030 mennessä sekä maakunnan energiaomavaraisuuden vahvistaminen. Pirkanmaan vaihemaakuntakaavan ehdotus Energia ja Elonkirjo ohjaa kuntia paikallisen energiaomavaraisuuden kehittämiseen, hajautettuun energiantuotantoon ja -varastointiin sekä hyödyntämään

energia- ja materiaalisivuvirtoja. Laajamittaisen energiantuotannon paino on maakunnan mittakaavassa alueen pohjois- ja länsiosissa. Tuoreessa MAL5-sopimuksessa energiakysymyksen haltuunotto on kirjattu muotoon: ”Seutu ja kunnat valmistelevat energian tilannekuvan puhtaan siirtymän investointien mahdollistamiseksi.”

Energia on noussut suunnittelussa uudella tavalla merkittäväksi useasta syystä. Tavoite siirtyä päästöttömään energiaan, tarve irtautua Venäjällä tuotetusta energiasta sekä tahto vahvistaa seudun teollista tuotantoa ja omavaraisuutta haastavat kehittämään energian tuotannon ja säilyttämisen järjestelmiä. Uutena ilmiönä on tunnistettu sektori-integraation vahvistamisen mahdollisuudet teollisuuden ja yhdyskuntien energiankäytössä. Tämä tarkoittaa sitä, että teollisuuden hukkalämpöä hyödynnetään taajamien kaukolämpöverkossa kiinteistöjen lämmittämiseen.

Seutuyhteistyössä laadittavan tilannekuvan on hyvä pohjata tähän ohjaukseen. Tampereen kaupunki ja kaupunkiseutu ovat laatineet selvityksiä, joita voi hyödyntää tilannekuvassa. Seututoimistossa on laadittu *Vihreän siirtymän ja energiamurroksen tilannekuva*, ja Tampereen kaupungin yleiskaavoitus on selvittänyt *Erilaisten energiajärjestelmien ja maankäytön yhteensovittamista*.

Seututoimiston kehittämispäällikkö Antti Lipon koostama vihreän siirtymän ja energiamurroksen tilannekuva Tampereen kaupunkiseudulla 2024 pohjautuu mm. kuntien maankäytön ja elinkeinokehityksen viranhaltijajohdon sekä energiayhtiöiden johdon haastatteluihin sekä aineistoanalyysiin. Raportissa todetaan mm.:

- Kuntien rooli energiajärjestelmässä on muuttumassa, kun (kuntaomisteinen) kaukolämpö kytkeytyy sektori-integraatioon.
- Energiaratkaisujen ja -tuotannon roolia halutaan vahvistaa kuntien strategisessa kehittämisessä. Joihinkin seudun kuntiin on perustettu kolmikantayhteistyötä kunnan, energiayhtiön ja elinkeinokehityksen kanssa.
- Energiaomavaraisuuden vahvistaminen nähdään seudun kunnissa kilpailukykytekijänä.
- Teollisuuslaitosten ja -investointien työllistävyudessa, aluetalousvaikutuksissa ja luvituksen sujuvuudessa on merkittäviä eroja.
- Suositellaan energiateeman nostamista seutuyhteistyöhön.
- Suositellaan seudullista paikkatiedon tuottamista hukkalämpöä tuottavista kohteista, jäähdytysvesien ja muiden teollisuuden tarvitsemien hyödykkeiden saatavuudesta. Uusiutuvan energian ja tarjolla olevien hyödykkeiden tilastointi olisi seudun markkinointia teollisille toimijoille.

- Suositellaan muuttuvan EU regulaation vaikutusten ja mahdollisuuksien tunnistamista ja haltuunottoa.

Maankäyttö- ja asuminen työryhmä (Masto) kävi lähetekeskustelun energian tilannekuvan valmistelusta. Näkemyksiä toivottiin esimerkiksi seuraaviin kysymyksiin:

- Mitä meneillään olevan energiamurroksen teemoja tulisi ratkaista seudullisesti? Mitkä teemat ovat kuntia toisiinsa kytkeviä?
- Mitä eri energiamuotojen ja maankäytön yhteensovittamisesta pitäisi tietää? Millaista energiaan liittyvää tukea tarvitaan kuntien suunnittelussa ja kaavoituksessa?
- Mitä pitää tietää vihreästä energiasta teollisuuden ja liikenteen käyttövoimana ja samalla seudullisena maankäyttökysymyksenä?

Keskustelussa todettiin tarve tilannekuvalla ymmärryksen lisäämiseksi. Tarvetta perusteltiin mm. sähköverkon kapasiteetilla, joka rajaa alueelle päästettäviä toimintoja ja investointeja. tarkastella, mikä on kaukolämpöverkkojen kapasiteetti ottaa vastaan hukkalämpöä.

Keskustelussa nostettiin esiin myös siirtyminen hankelähtöisestä ajattelusta systeemiseen lähestymistapaan, jolloin verkkoja ja niiden kapasiteettia arvioitaisiin kokonaisuutena. Esiin nostettiin myös edunvalvonnan tarve sekä tilannekuvan esittely alan toimijoille. Lisäksi todettiin, että seudulla pitäisi tilastoida uusiutuvan energian tarjontaa.

Laki suosii tällä hetkellä energiahankkeita ja valtio helpottaa näiden sijoittumista. Tulossa on mahdollisuus nopean kehittämisen alueisiin, joilla ohitetaan muun muassa luonnonsuojelulaki. Tällä hetkellä vihreän siirtymän investoinnit hakeutuvat pääosin Tampereen kaupunkiseudun ulkopuolelle, minkä vuoksi asiaa kannattaa tarkastella laajana kokonaisuutena.

Vaikka energian toimialaa ei voi ohjata voimakkaalla otteella, alasta on syytä tietää enemmän, selvittää omat tarpeet ja viestiä tietoa energia-alan toimijoille sekä teollisuuden toimijoille. Teollisuuden lisäksi muiden elinkeinojen tarpeet, väestön kasvu sekä yhteiskunnan toimintojen sähköistyminen (mm. liikenne) lisäävät tarvetta seudullisen ymmärryksen lisäämiseen energiasta.

Tilannekuva hankitaan konsulttitoimeksiantona mahdollisimman asiantuntevan lopputuloksen varmistamiseksi. Konsulttitoimeksi toimeksiantoa valmistelee Maston nimeämä pienryhmän.

Tilannekuvan valmistelun kanssa samanaikaisesti käynnistyy Business Tampereen valmisteleva hankehaku energian tilannekuvan laatimiseksi teollisuuden kehityksessä. Kaupunkiseutu ja BT ovat keskustelleet mahdollisuudesta yhdistää tilannekuvien laadinta siten, että ensin laaditaan kokonaisvaltainen tilannekuva energiaverkkojen kapasiteetista ja kehitysnäkymistä teollisuuden tarpeisiin. Tilannekuvatyötä jatketaan sen jälkeen/rinnalla väestön ja muun yhdiskunnan energiatarpeiden ja -ratkaisujen tilannekuvan valmistelulla seututoimiston kautta.

Seutusuunnittelupäällikkö Kuusela ja kehittämispäällikkö Lippo selostavat asiaa kokouksessa.

8 § KESTÄVÄN SIIRTYMÄN GREEN DEAL, SEUDULLISEN VALMISTELUN LOPETTAMINEN

11.05-11.10 (5 min)

Seutuhallitus 29.1.2025

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

että kaupunkiseutu ei jatka oman seudullisen green deal -sitoumuksen valmistelua,

että kuntia kannustetaan tekemään omia kuntakohtaisia sitoumuksia ja

että kaupunkiseutu seuraa maakunnallisen sitoumuksen valmistelua.

Päätös.

Liite.

Käsittelyvaiheet.

Kestävän siirtymän työryhmä (KESSI) 21.11.2024, KJK 13.12.2024

Tiedoksi.

jäsenkunnat

Lisätietoja.

Hallintopäällikkö Saija Palosaari
puh. 044 423 5389, saija.l.palosaari@tampereseutu.fi

Perustelut:

Kehittämispäällikkö Lippo

Kiertotalouden green deal on ympäristöministeriön julkistama vapaaehtoinen strateginen sitoumus, jossa mukaan lähtevät toimijat sitoutuvat vähentämään luonnonvarojen käyttöä ja asettamaan vaikuttavia tavoitteita ja tekemään toimia, jotka edistävät vähähiilistä kiertotaloutta. Toimien tulee tukea kiertotalousohjelman luonnonvaratavoitteita, hiilineutraaliutta ja kestävän talouden edistämistä vuoteen 2035 mennessä. Sitoumuksilla halutaan vähentää raaka-aineiden käyttöä, pidentää materiaalien ja tuotteiden käyttöikää, lisätä ympäristöä vähemmän kuormittavia ja luontopääomaa vahvistavia vaihtoehtoja sekä kehittää uusia, kiertotalouden mukaisia toiminta- ja liiketoimintamalleja. Green deal on tarkoitettu yrityksille, toimialajärjestöille, kunnille ja maakunnille.

Seutuhallitus teki 25.5.2022 päätöksen seudullista green deal-sopimuksen valmistelun käynnistämisestä. Pirkanmaalta sitoumuksen valmistelussa on kaupunkiseudun kuntayhtymän lisäksi ollut mukana

Tampereen kaupunki, Pirkanmaan liitto, Business Tampere, Pirkanmaan jätehuolto Oy, Verte Oy ja Kiertotalous Pirkanmaa (KIPI) kehittämiskeskus.

Kiertotaloussiirtymä tehdään kansallisesti viidellä muutosalueella:

1. Resurssiviisas rakennettu ympäristö
2. Kiertotalouteen perustuva teollisuus
3. Kestävä kulutus ja liiketoiminta
4. Materiaalitehokas energijärjestelmä
5. Uudistava ruokajärjestelmä

Green deal tarjoaa lukuisia hyötyjä kunnille ja kaupunkiseudulle. Se tukee yhteistyötä muiden kiertotalouteen tähtäävien toimijoiden kanssa, tarjoaa tietoa, ideoita ja toimintamalleja sekä ministeriötasoisista sparrausta kiertotalouden edistämiseen. Rahoituksen osalta sitoumukseen liittyvät tahot saavat tietoa rahoitusmahdollisuuksista, erillistä rahoitusta sitoumuksen toteuttamiseen ei ole varattu. Sitoumus voidaan nähdä myös mainekysymyksenä ja eturivin toimijuutena kiertotalouskysymyksissä.

Green deal sitoutuminen on mahdollista tehdä yksittäisen organisaation sitoumusprosessina tai yhteistyöorganisaation kattositoumuksena. Sitoumuksessa organisaatio valitsee vähintään kaksi toimenpidealuetta, konkretisoi toimet, saa palautteen ministeriöltä ja raportoi niiden edistymisestä.

Pirkanmaan sitoutumista valmistelevasta konsortiosta Pirkanmaan liitto on ottanut vastatakseen maakunnallisen kattositoumuksen valmistelun. Yksittäiset toimijat (kuten seudun kunnat) voivat liittyä kattositoumukseen asettamalla itselleen omissa sitoumuksissa maakunnallista sitoumusta tukevat organisaatiokohtaiset tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit oman toimintansa näkökulmasta. Kiertotaloutta on Pirkanmaalla vauhdittamassa myös maakunnallinen kiertotalouden kehittämiskeskus Kiertotalous Pirkanmaa (KIPI), joka tukee kuntia mm. talon- ja infrarakentamisen sekä julkisten hankintojen kiertotalouskysymyksissä.

Seututoimisto ehdottaa, että seudullisen kattositoumuksen valmistelua ei em. syistä jatketa. Sen sijaan kannustetaan jäsenkuntia harkitsemaan kuntakohtaisia sitoumuksia ja liittymistä maakunnalliseen kattositoumukseen.

Seudun strategian fokus on sinivihreäympäristö, ja tähän liittyen aloitetaan siniviherstrategian valmistelu vuodenvaihteessa. Sen työn luontevana jatkona voisi olla Science Based Target for Nature -sitoumus, joka tukisi samalla myös seudun kansainvälistymisen tavoitetta.

9 § SIVISTYSTOIMIALAN PALVELUJEN KEHITTÄMISEN TIEKARTAT

11.10-11.35 (25 min)

Seutuhallitus 29.1.2025

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

merkitä tiedoksi sivistystoimialan palvelujen kehittämisen tiekartat.

Päätös.

Liitteet.

Kooste tiekarttojen 2020–2023 arvioinnista
Opetuspalvelujen tiekartta 2024–2027
Varhaiskasvatuksen tiekartta 2024–2027
Vapaa-aikapalvelujen tiekartta 2024–2027

Käsittelyvaiheet.

Sivistyspalvelujen työryhmä (SIPA) 12.12.2024, KJK 17.1.2025

Tiedoksi.

Lisätietoja.

Hallintopäällikkö Saija Palosaari
puh. 044 423 5389, saija.l.palosaari@tampereenseutu.fi

Perustelut:

Hyvinvointipäällikkö Nordling

Tiekarttojen 2020–2023 toteutumisen arviointi

Sivistyspalvelujen seutuyhteistyötä ohjataan mm. toimialan itse valmistelemilla tiekartoilla. Tiekartat sisältävät palvelujen yhteiskehittämistä tukevia toimenpiteitä.

Varhaiskasvatuksen, opetuksen sekä vapaa-aikapalvelujen aiemmat tiekartat oli laadittu vuosien 2020–2021 välillä. Arviointi tiekarttoihin kirjattujen toimenpiteiden toteutumisesta tehtiin tammikuun alussa 2025.

Edellisten tiekarttojen toimenpiteet ovat toteutuneet pääosin hyvin. Kaikkeen työskentelyyn tiekarttojen alkuvuosina vaikutti mm. koronapandemian tuomat rajoitukset. Varsinainen seudullinen työskentely voitiin käynnistää vasta kriittisimmän koronavaiheen jälkeen.

Opetuspalvelujen tiekarttaan kirjatuista toimenpiteistä toteutui 7/12, osin toteutui kolme toimenpidettä. Toteutumatta jäivät: ”Johtamisosaamisen kehittämisen suunnitelman laatiminen” sekä ”Kuvataan maahanmuuttajataustaisten oppilaiden koulutuspolut ja prosessit.”

Seudullista opetuksen kehittämistyötä on tehty mm. seuraavissa asioissa:

- Kaupunkiseudun kasvatus- ja opetuspalveluiden osaamisen kehittämisen (OSAKE) suunnitelman laatiminen ja hyväksyntä
- Esi- ja perusopetuksen seutuvertailun systemaattinen kehitystyö ja hyödyntäminen kunnissa
- Opetussuunnitelman seuranta ja arviointisuunnitelman toteuttaminen
- Joustavan esi- ja alkuopetuksen mallin ja tukipalveluiden kehittäminen erityisesti nivelvaiheissa
- Henkilöstön kouluttaminen erilaisten perheiden kohtaamiseen, viestintä ja palveluohjauksen kehittäminen

Varhaiskasvatuksen tiekarttaan kirjatuista toimenpiteistä toteutui 12/14. Yksi toimenpide toteutui osin. Toteutumatta jäi toimenpide: ”Osallistuminen kansallisiin messu- ja rekrytointitapahtumiin.” Seudullista varhaiskasvatuksen kehittämistyötä on tehty mm. seuraavissa asioissa:

- Varhaiskasvatussuunnitelma: seudullinen, paikallinen ja lapsen suunnitelma
- Mallinnetaan tuen rakenteet ja arvioidaan tuen toteutuminen (osallisuus) varhaiskasvatuksessa
- Kehitetään seudullista hakeutumista ja digitaalisia palveluja
- Tutkimuksen ja käytännön yhteistyö
- Kuntien henkilöstörakenteen alkukartoitus, muutoksen seuranta ja henkilöstön kouluttaminen

Vapaa-aikapalvelujen tiekarttaan kirjatuista toimenpiteistä toteutui kaikkiaan 10/17. toteutumatta jäivät toimenpiteet: ”Seutuvaraamo-palvelun kehittäminen ja käyttöönotto”, ”Hakuaikojen yhtenäistäminen, hakemusten ja lomakkeiden digitalisointi”, ”Seudullisten e-museopalveluiden kehittäminen”, ”Seutureitit ja -virkistysalueet -yhteinen markkinointivisio ja -alusta”, ”Seudullisen nuorisokyselyn kehittäminen”, ”Hankkeyhteistyön tuki”, sekä ”Kulttuuripääkaupunki -hanke, kuntarajat ylittävät ohjelmakokonaisuudet ja niiden toteuttaminen.”

Seudullista vapaa-aikapalvelujen kehittämistyötä on tehty mm. seuraavissa asioissa:

- Seutuliike-ohjelman yhteistyösuunnitelma + liikkumattomuuden kustannusten tarkempi selvittely

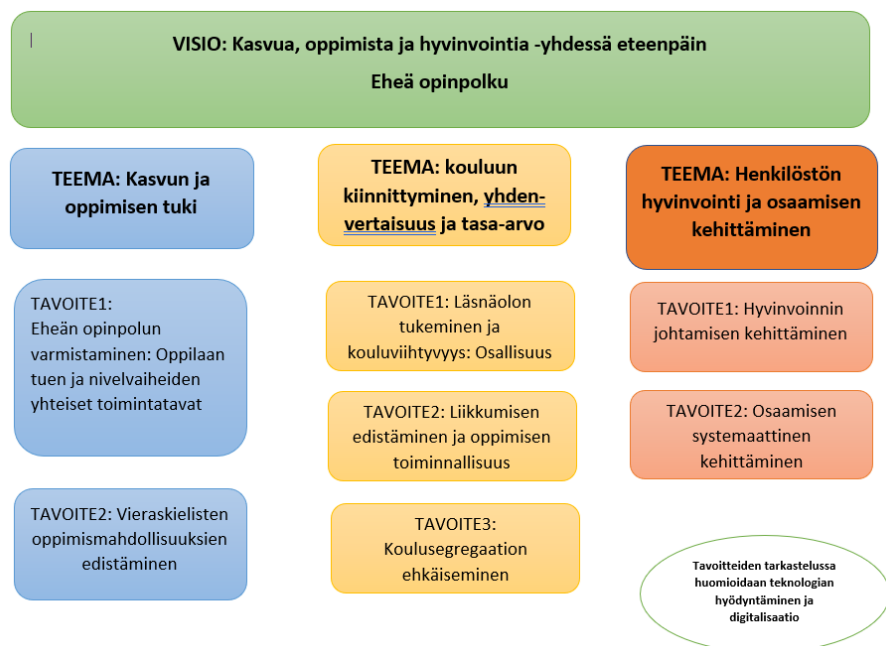
- Seutureitit ja virkistysalueet -kohteiden kehittämis- ja parannustyöt
- Nuorisotyön nykytilakuvaus (korkeakouluharjoittelija)
- Seutumuseo-toiminta kehittyy ja tuottaa uudenlaisia tapahtumia ja toimintamalleja kuntien museotoimintaan
- Taiteen perusopetuksen nykytilakuvaus ja toimenpide-ehdotusten laatiminen

Tiekarttojen päivitys vuosille 2024–2027

Sivistyspalvelutyöryhmän alatyöryhmät työstivät syksyn aikana tiekarttojaan Sipan evästysten pohjalta. Osa ehdotuksista kirjattiin tiekarttoihin, osa nähtiin enemmän kuntien omana kehittämistoimintana, johon seudullinen yhteistyö ei tuota suoraan lisäarvoa.

Sivistyspalvelutyöryhmä hyväksyi tiekartat kokouksessaan 12.12.2024

Opetuspalvelujen tiekartta on kiteytetty alla olevaan kuvaan:

Kukin tavoite sisältää konkreettisia toimenpiteitä, joista esimerkkinä mm.:

- Hallitsemme ja toimeenpanemme perusopetuslain muutokset yhteisten linjojen mukaan toiminnallisesti, tarkoituksenmukaisesti ja taloudellisesti (tuen muutokset, tuntijakomuutokset)
- Kokoamme kuntien nivelvaiheiden toimintamallit opetuksen järjestäjien hyödynnettäväksi

- Vahvistamme valmiutta opettaa vieraskielisiä oppilaita selvittämällä yhteisiä toimintamalleja ja yhteistyömahdollisuuksia (mm. valmistava ja S2-opetus, englanninkielinen kasvun ja oppimisen polku)
- Kokoamme koulu yhteisöjen liikkumisen edistämisen toimenpiteistä (koulupäivä ja koulumatkat) seudullisen työkalupakin - Toteutamme yläkoululaisten osalta Seutuliike –ohjelmaa
- Jatkamme opinpolkuindeksin kehittämistyötä, jotta sen avulla voimme paremmin tunnistaa ja seurata alueelliseen eriytymiseen ja koulusegregaatioon kohdistuvia toimia sekä muutoksia kaupunkiseudulla. Arvioimme positiivisen erityiskohtelun rahoituksen tarvetta.
- Edistämme uusimpien teknologioiden tehokasta käyttöä (seudullinen digitaalisen osaamisen suunnitelma)

Varhaiskasvatuksen tiekartta on kiteytetty alla olevaan kuvaan.

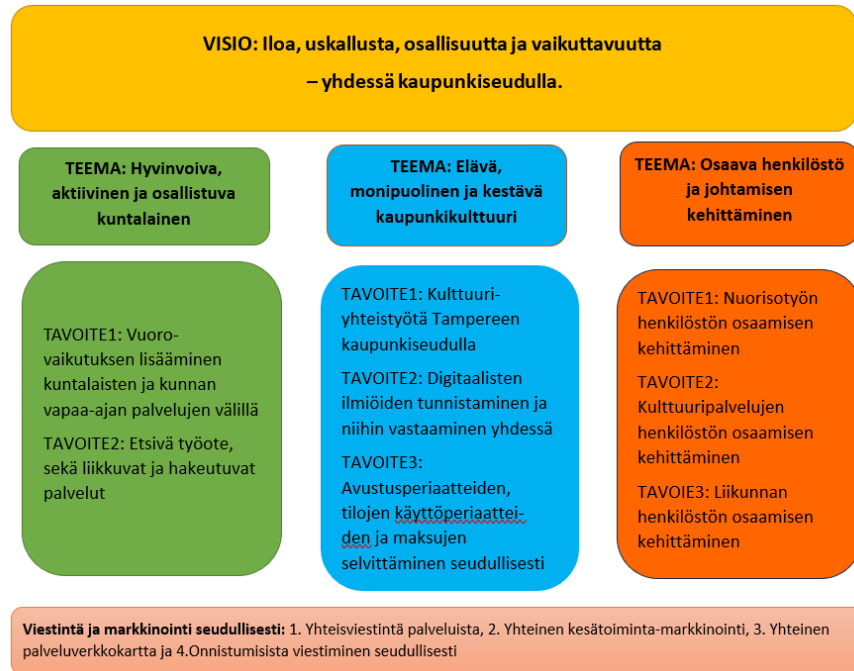

Kukin tavoite sisältää konkreettisia toimenpiteitä, joista esimerkkinä mm.:

- Kartoitetaan ja arvioidaan varhaiskasvatusyksiköiden johtamiskokonaisuuksien nykytila
- Toteutetaan seudullisesti johtajille koulutusta henkilöstörakennemuutoksen johtamisesta yhteistyössä Osakkeen kanssa
- Kehitetään digitaalista osaamista yhteistyössä perusopetuksen kanssa
- Laaditaan seudullisesti yhteneväiset laatukriteerit julkiseen ja yksityiseen varhaiskasvatukseen
- Palvelusetelin sääntökirjapäivitys huomioiden varhaiskasvatuksen seudulliset laatukriteerit

- Tehdään varautumissuunnitelma esiopetuksen osalta tuen muutokseen
- Osallistutaan lapsen englanninkielisen kasvatukseen ja opetuspolun rakentamiseen yhteistyössä opetuspalvelutyöryhmän kanssa

Vapaa-aikapalvelujen tiekartan tiekartta on kiteytetty alla olevaan kuvaan

Kukin tavoite sisältää konkreettisia toimenpiteitä, joista esimerkkinä mm.:

- Perustetaan kulttuurista sekä liikunnasta vastaavien seudulliset verkostot
- Jatketaan seudullista nuorisotyöstä vastaavien verkoston toimintaa – Yhteen hiileen Tampereen kaupunkiseudulla, sekä laaditaan nuorisotyön osaamisen kehittämisen esiselvitys (Osake).
- Selvitetään Urheilu Akatemian kehittämistä Seutu Akatemiaksi. Akatemiakortin kehittäminen, liikuntaolosuhteiden tarjoaminen urheilijoille kuntarajoista huolimatta. Yhteistyötä tehdään opetuksen ja lukiokoulutuksen työryhmien kanssa
- Selvitetään seudullisesti liikkuvia ja hakeutuvia palveluja. Tarkastellaan mahdollisuutta toteuttaa palveluja seudullisesti selvityksen pohjalta
- Rakennetaan ja julkaistaan asukkaiden hyödynnettäväksi seudullinen kulttuurireitti julkisen taiteen näkyväksi tekemiseksi
- Yhteistyön rakentaminen seudun e-urheiluyhteisöjen ja pelinkehittäjien kanssa (polku digitaalisesta pelaamisesta e-urheiluun)

- Keskustelun käynnistäminen kaupunkiseudun yhdistysten ja seurojen kanssa kestävästä liikkumisesta lisäämisestä harrastuksiin kulkemisen osalta (Seutuliikeohjelma)
- Seudullisten koulutusten järjestäminen kulttuurin, liikunnan ja nuorisotyön henkilöstölle erikseen kirjatusta teemoista

Lukiokoulutuksen tiekarttaa valmistellaan kevään 2025 aikana.

Hyvinvointipäällikkö Nordling selostaa asiaa kokouksessa.

10 § OPISKELUHUOLLON YHTEISTYÖN KEHITTÄMINEN PIRHAN JA KUNTIEN VÄLILLÄ

11.35-11.45 (10 min)

Seutuhallitus 29.1.2025

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

merkitä tiedoksi opiskeluhuollon yhteistyön tilannekatsauksen Pirhan ja kuntien välillä

todeta, että sivistyspalvelujen työryhmä seuraa opiskeluhuollon tilannetta vuosittain.

Päätös.

Liite.

Opiskeluhuollon ja koulutuksenjärjestäjien yhteistyörakenteet ja kehittäminen, Susanna Fagerlund-Jalokinos, Pirha

Käsittelyvaiheet.

SIPA 12.12.2024, KJK 17.1.2025

Tiedoksi.

Lisätietoja.

Hallintopäällikkö Saija Palosaari
puh. 044 423 5389, saija.l.palosaari@tamperenseutu.fi

Perustelut:

Hyvinvointipäällikkö Nordling

Seutuhallitus nimesi vuodelle 2024 yhdeksi sivistyspalvelutyöryhmän (SIPA) toiminnalliseksi tavoitteeksi opiskeluhuollon yhteistyön kehittämisen kuntien ja Pirhan välillä. SIPA seuraa yhteistyön kehittymistä kesä- ja joulukuussa 2024 yhteisesti kuultavilla Pirhan tilannekatsauksilla.

Pirhan antaman tilannekatsaus joulukuussa 2024:

Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä on kokoontunut vuoden 2024 aikana kymmenen kertaa. Ryhmässä on ollut kaikkien Pirkanmaan koulutuksenjärjestäjien edustus. Vuonna 2024 ryhmässä käsiteltyjä teemat on luetteloitu esityksen liitteenä.

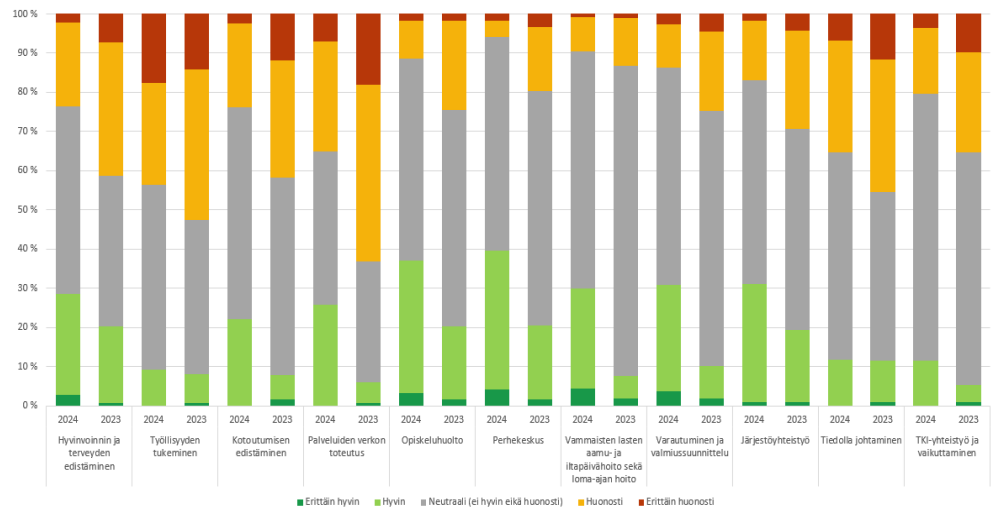
Koulutuksenjärjestäjäkohtaisen opiskeluhuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista vastaa monialainen opiskeluhuollon ohjausryhmä. Ohjausryhmät ovat kokoontuneet säännöllisesti ja opiskeluhuollon henkilöstö on ollut kattavasti edustettuna kokouksissa. Yhteisölliset opiskeluhoitoryhmät kokoontuvat kouluissa ja oppilaitoksissa säännöllisesti, kokoontumistiheys riippuu koulun/oppilaitoksen koosta; näissä aina opiskeluhuollon edustajia mukana. Monialaisia asiantuntijaryhmän tapaamisia järjestetään matalalla

kynnyksellä, toiminta on vakiintunutta. Lisäksi Pirhassa on käytössä Minun tiimini -malli, jonka mukaisia monialaisia tapaamisia järjestetään eri ammattilaisten toimesta, opiskeluhoolto näissä myös aina tarpeen mukaan mukana. Opiskeluhoollon asiantuntijatiimit kokoontuvat säännöllisesti, toiminta on systematisoitunut vuoden -24 aikana. Opettajien konsultaatiomahdollisuuksia voisi vielä kehittää.

Hyte-neuvottelut on käyty syksyn 2024 aikana kaikkien kuntien kanssa ja keskusteluissa keskiössä on ollut lasten ja nuorten asiat.

Opiskeluhooltoon koskeva kriittinen palaute on pääsääntöisesti koskenut resursseja ja niiden riittämättömyyttä sekä toistuvien yt-neuvotteluiden aiheuttamia katkoksia palveluissa. Yhteistyöstä on tullut hyvää palautetta ja opiskeluhoollosta on koettu olevan edustajia kattavasti erilaisissa kunta- tai maakuntatasoisissa ryhmissä. Yhteistyön tiivistämistä ja rakentamista toivotaan kuitenkin edelleen. Terveystarkastusten toteutuminen herättää runsaasti keskustelua ja yhteisöllisen työn liian pienestä osuudesta on nostettu esiin huolta.

Yhdyspintapalvelujen kokonaisarvion tulokset näkyvät alla olevassa kuvassa:

Kuvasta voi havaita, että opiskeluhoollon saama arvio on parantunut vuodesta 2023 vuoteen 2024. Lisäksi opiskeluhoollon saama kokonaisarvio on hyvällä tasolla yhdyspintapalvelujen kokonaisuuden näkökulmasta. Opiskeluhoollon arvio onnistumisista on kokonaisuutena parantunut vuoden 2023 tuloksista.

Eniten kehittämistä saatujen palautteiden mukaan (kuva alla) on kohdissa: ”Asiakkaat/asukkaat saavat saumatonta yhdyspintapalvelua,” ”Yhdyspintoinilla toimiminen on sujuvaa,” sekä ”Yhdyspintatyöskentely on tavoitteellista.”

Keskusteluyhteys kuntiin on hyvä ja tiedottamista on pyritty lisäämään. Yhtenäisten linjausten jalkauttamisessa on aika ajoin haasteita, koska kunnissa on ollut hyvin moninaisia toimintamalleja ja niitä yhtenäistettäessä jonkun kunnan osalta muutokset voivat näyttäytyä suurina ja joskus huolestuttavinakin. Näissä tilanteissa avoin vuoropuhelu on tärkeää.

Tila-asioissa on ollut jonkin verran haasteita. Opiskeluhuollolle soveltuvat tilat eivät aina löydy koulun tiloista tai remonttikustannukset olisivat merkittävät. Tila-asiaissa on yhä lisättävä yhteistyötä kuntien ja Pirhan välillä.

11 § SEUTUHALLITUKSEN VARSINAISEN JÄSENYYPDEN PÄÄTTYMINEN

11.45-11.50

Seutuhallitus 29.1.2025

Päätösehdotus.

Seutuhallituksen puheenjohtaja Kummola:

Seutuhallitus päättää omalta osaltaan esittää

että yhtymäkokous päättää todeta Matti Helimon varsinaisen jäsenyyden seutuhallituksessa päättyvän 17.2.2025.

Päätös.

Käsittelyvaiheet.

Liitteet.

Tiedoksi.

Matti Helimo, Tampereen kaupunki

Lisätietoja.

Seutuassistentti Minna Lehrbäck
puh. 040 544 1591, etunimi.sukunimi@tampereenseutu.fi

Perustelut:

Hallintopäällikkö Palosaari

Perussopimuksen 4 §:n mukaan:

Yhtymäkokous valitsee kuntayhtymän hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä nimeää puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Kuntalain säännösten mukaisesti kuntayhtymän toimielimen kokoonpano on sovitettava siten, että se vastaa jäsenkuntien valtuustoissa edustettuina olevien eri ryhmittymien kunnallisvaaleissa saamaa ääni-osuutta kuntayhtymän alueella kunnallisvaalilaissa säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti.

Matti Helimo on valittu yhtymäkokouksessa 22.8.2023 seutuhallituksen varsinaiseksi jäseneksi Vihreät rp:n edustajana. Matti Helimo on 18.12.2024 ilmoittanut siirtyneensä Kokoomus rp:n valtuustoryhmään-Tampereen kaupungin valtuustossa.

Matti Helimo on pyytänyt eroa seutuhallituksen jäsenen tehtävästä 17.2.2025 alkaen.

12 § TAMPEREEN KAUPUNKISEUDUN KUNTAYHTYMÄN SEUTUHALLITUKSEN JÄSENTEN JA VARAJÄSENTEN VAALI

11.45-11.50

Seutuhallitus 29.1.2025

Päätösehdotus.

Seutuhallituksen puheenjohtaja Kummola:

Seutuhallitus päättää omalta osaltaan esittää

että Matti Helimon jäsenyyden päättymisen takia yhtymäkokous valitsee seutuhallitukseen varsinaisen jäsenen ja mahdollisen varajäsenen toimikauden 31.7.2025 loppuun asti.

Päätös.

Käsittelyvaiheet.

Liitteet.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

Seutuassistentti Minna Lehrbäck
puh. 040 544 1591, etunimi.sukunimi@tampereseutu.fi

Perustelut:

Hallintopäällikkö Palosaari

Perussopimuksen 4 §:n mukaan:

Yhtymäkokous valitsee kuntayhtymän hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä nimeää puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Kuntalain säännösten mukaisesti kuntayhtymän toimielimen kokoonpano on sovitettava siten, että se vastaa jäsenkuntien valtuustoissa edustettuina olevien eri ryhmittymien kunnallisvaaleissa saamaa ääniosuutta kuntayhtymän alueella kunnallisvaalilaissa säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti.

Matti Helimon tilalle valittavan tulee olla edellä mainittu säädös ja tasa-arvosäädös sekä perussopimuksen säädös huomioiden Tampereelta, Vihreät rp:n edustaja ja mies tai nainen.

13 § YHTYMÄKOKOUKSEN KOOLLE KUTSUMINEN

11.45-11.50

Seutuhallitus 29.1.2025

Päätösehdotus.

Seutuhallituksen puheenjohtaja Kummola:

Seutuhallitus päättää

että yhtymäkokous kutsutaan koolle 18.2.2025 klo 8.30 ja

että kokouskutsun antaa seutuhallituksen puheenjohtaja.

Päätös.

Käsittelyvaiheet.

Liitteet.

Tiedoksi.

Jäsenkunnat

Lisätietoja.

Hallintopäällikkö Saija Palosaari
puh. 044 423 5389, saija.l.palosaari@tampereenseutu.fi

Perustelut:

Perussopimuksen 4 §:n mukaan yhtymäkokous päättää

1. valitsee kuntayhtymän hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä nimeää puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan
2. hyväksyy kuntalain säädösten mukaisesti kuntayhtymälle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvion sekä sen yhteydessä taloussuunnitelman,
3. päättää tilinpäätöksen hyväksymisestä, tuloksesta, toimintakeromuksesta, vastuuvapauden myöntämisestä ja tarkastuslautakunnan ehdottamista toimenpiteistä, joihin lautakunnan valmistelu ja tilintarkastuskertomus antavat aiheita,
4. hyväksyy tarkastussäännön ja hallintosäännön
5. valitsee kuntayhtymän tarkastuslautakunnan sekä nimeää lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan
6. valitsee JHTT-yhteisön tai yhden JHTT-tilintarkastajan ja hänelle varalle JHTT-tilintarkastajan
7. päättää muista seutuhallituksen esittämistä asioista

Perussopimuksen 6 §:n mukaan yhtymäkokouksen kokouskutsu on vähintään 14 vuorokautta ennen kokousta lähetettävä jäsenkuntien kunnanhallituksille.

14 § SEUTUJOHTAJAN PÄÄTÖSPÖYTÄKIRJAT

11.50-12.00

Seutuhallitus 29.1.2025

Päätösehdotus.

Seutuhallituksen puheenjohtaja Kummola:

Seutuhallitus päättää

merkitä tiedoksi seutujohtajan tekemät päätökset 11.12.2024-21.1.2025 ja

että päätöksiä ei oteta seutuhallituksen käsiteltäviksi.

Päätös.

Käsittelyvaiheet.

Liitteet.

Koonti seutujohtajan päätöksistä.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

Hallintopäällikkö Saija Palosaari
puh. 044 423 5389, saija.l.palosaari@tampereenseutu.fi

Perustelut:

Hallintopäällikkö Palosaari

Kuntalain 92 §:n sisältyvät määräykset viranhaltijapäätösten ottamisesta seutuhallituksen käsiteltäväksi.

Kuntayhtymän hallintosäännössä on tarkempia määräyksiä asioista, joista seutujohtaja päättää. Lisäksi seutuhallitus voi päätöksellään delegoida päätöksenteon asiassa seutujohtajalle.

Seutuhallitukselle esitetään seutujohtajan päätöspöytäkirjat asioiden mahdollista käsiteltäväksi ottamista varten.

Pöytäkirjat ovat luettavissa ennen kokousta seututoimistolla.

15 § SEURAAVAT KOKOUKSET

11.50-12.00

tiistai 25.2. klo 12.30–14.00.,

keskiviikko 26.3. klo 10.00–13.00 yhteiskokous kuntajohtajakokouksen kanssa, Lapland Hotels Arena (Ratapihankatu 54)

Muilta osin vuoden 2025 kokoukset keskiviikkoisin klo 10.00–12.00:
30.4., 28.5., 18.6.,

(heinäkuussa ei kokousta)

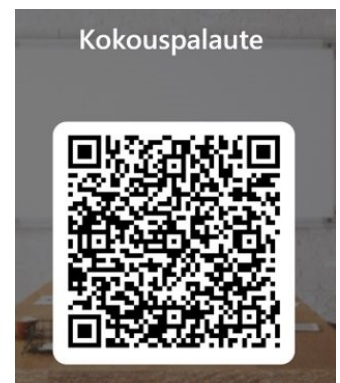
27.8., 24.9., 29.10., 26.11., 17.12.

16 § MUUT ASIAT

11.50-12.00

Osana toiminnan kehittämistä kuntayhtymä kokoaa palautetta keskeisten toimijoiden kokouksista. Palautteen voi antaa linkissä:
<https://forms.office.com/e/Sb78TEicTK>

tai lukemalla mobiililaitteella QR-koodin:

17 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

12.00